

Bedrijfsreportage

Maatschap Liefthing verkleint uitval met bijzondere melkvoorziening

Rundvee

Maak kennis met Structo voeren op de RMV Hardenberg

Varkens

Belang van een goede biest- en melkproductie

Pluimvee

Structuurvoeding voor pluimvee

Van de directie

Ondernemen in roerige tijden

Het jaar 2014 laat weer eens zien dat het voorspellende karakter van analisten en trendwatchers betrekkelijk is. Begin dit jaar hadden we niet kunnen voorspellen dat de grondstofprijzen naar jarenlange hoge niveaus weer zouden dalen naar historisch gezien veel lagere niveaus. Vooral de graanprijzen zijn door het ruime aanbod wereldwijd flink gedaald. Prijzen zijn helaas altijd slechts relatief. Het niveau van de grondstofprijzen is vooral van belang in verhouding tot het niveau van de opbrengstprijzen van vlees, melk en eieren.

De prijsvorming van de opbrengstprijzen voor melk, vlees en eieren is voor de Nederlandse veehouderij, naast van nationale, vooral aan internationale invloed onderhevig. Ook in deze is het voorspellende karakter van analisten en trendwatchers betrekkelijk. We hadden begin dit jaar niet kunnen indenken dat wij wereldwijd spreken over een aantal brandhaarden die zich niet direct in onze achtertuin bevinden, maar wel direct en indirect een sterke invloed hebben op de prijsvorming. De onrust in het Midden Oosten lijkt onophoudelijk aan te houden. Naast de aanhoudende spanningen rondom Israël en de Palestijnen, is vooral de bloedige opmars van de Islamitische Staat (IS, voorheen ISIS) in Irak iets wat van een zeer grote orde is. De westerse wereld lijkt ook niet een goed antwoord op deze ontwikkelingen te hebben. Dichterbij voor ons is de situatie rondom Oekraïne en Rusland zorgelijk. De ramp met vlucht MH17 is hierin voor Nederland een zeer triest ijkpunt. Wederom heeft de westerse wereld geen goed antwoord. Zeer voorzichtig wordt gehandeld. Deskundigen adviseren vooral te blijven praten met elkaar, om maar niet aan te koersen op veel erger.

Desalniettemin wordt de Nederlandse veehouderij flink getroffen door de situatie rondom Rusland. Het invoeren van de Russische boycot van Europees voedsel kost de Europese Unie volgens voorzichtige prognoses ongeveer 3,8 miljard euro per jaar. Europa richt als antwoord noodfondsen op voor boeren en tuinders, maar zijn deze voldoende en is dit een duurzame oplossing? De impact is gelukkig niet voor alle sectoren even groot, maar blijft wel zorgelijk. De lagere grondstofprijzen geven gelukkig enige verlichting.

Als exporterend land en in bezit van de beste ondernemers, de beste landbouwgrond, de meeste kennis en de beste infrastructuur is er maar één weg. De weg van vooruitgang. Juist in roerige tijden, moeten we blijven investeringen in de toekomst. ABZ Diervoeding produceert:

Voer voor Vooruitgang.

Door dichtbij u en uw bedrijfsdoel te staan, zijn wij in staat exact te leveren waar uw dieren en u als ondernemer om vragen: krachtvoer en advies op maat. Resultierend in een maximaal rendement voor uw bedrijf.

Voer voor Vooruitgang betekent voor ABZ Diervoeding ook werken aan continue verbetering van onze eigen processen. Een voorbeeld hiervan is een intern project waarin wij opnieuw kritisch kijken naar de manier waarop wij onze perslijnen inrichten en hoe wij de brokjes en korrels persen. We vinden het hierin erg belangrijk dat de hardheid en slijtvastheid uitmuntend is. Dit kan soms een grote uitdaging zijn, aangezien wij werken met grondstoffen die van nature al een grote mate van variatie kunnen hebben in pelleteeigenschappen. Maar ook kijken we naar energieverbruik en kennis en kunde van onze operators. Met name energieverbruik en de keuze voor thermische energie (stoom, warmte) of elektrische energie (weerstand) kan een verschil maken in uiteindelijke energiekosten. We zullen naar de toekomst de beste pellets moeten maken, tegen de laagste kosten en dus ook relatief gezien de minste energie en personeelskosten. Wij zijn in Nederland erg goed om dit soort processen continue te verbeteren en dit geldt zeker voor de mensen binnen ABZ Diervoeding.

Pouwel Brouwer
en
Marcel Roordink

Inhoud

Algemeen

Grondstoffenmarkt	3
Trots op 9 ^e plek Beste Werkgever	14
Even voorstellen	15
Vraag & Aanbod	15
Colofon	15

Rundvee

Optimaliseer de droogzetperiode	4
Denk aan aanschaf eHerkenning	5
Gezellige drukte in Joure	5
Klanttevredenheidonderzoek 2014	5
Balans in het rantsoen	6

Maak kennis met Structovoeren	7
Studiereis rundveeteam	
ABZ Diervoeding en Sikma Veevoerders	7
Voor aankondiging Open Dag	14
Standplek ABZ en Sikma op RVM	
Hardenberg	15

Bedrijfsreportage

Maatschap Liefding verkleint uitval met bijzondere melkvoorziening	8
--	---

Varkens

Belang van een goede biest- en melk-productie	10
Kwaliteit van het drinkwater	11
Veel belangstelling op Open Dag	
Maatschap Van de Wolfshaar	14

Pluimvee

Structuurvoeding voor pluimvee	12
Relatiedagen leghennen	
“Voer voor Vooruitgang”	13

Grondstoffenmarkt

De grondstofprijzen hebben de afgelopen weken veelal een dalende trend laten zien. Er zijn echter tekenen dat de markt mogelijk aan het bodemen is. De dollar is aan een sterke opmars bezig. Daar waar de tarweoogst gemaakt is, staan we aan de vooravond van de maïsoogst en de bietencampagne. In deze nieuwsbrief zullen we verder ingaan op deze thema's.

Valuta

Vanaf half augustus laat de koers van de Euro ten opzichte van de US Dollar een sterke daling zien. Hieraan liggen een tweetal oorzaken ten grondslag. Ten eerste laat de USA betere economische prestaties zien dan Europa. Daarnaast hanteren beiden een uiteenlopend monetair beleid. Daar waar de USA bezig is om de verruimende maatregelen geleidelijk terug te draaien, wordt het beleid in de Eurozone juist verruimd. Er wordt zelfs rekening mee gehouden dat de ECB (Europese Centrale Bank) nog verder gaat verruimen. Deze verschillen geven de verwachting dat de EUR/USD koers verder kan zakken richting de 1.22. Tot voor kort werd aangenomen dat 1.25 het laagtepunt zou worden. Grafiek 1 laat het EUR/USD verloop in het afgelopen jaar zien, het huidige lage niveau is voor het laatst genoteerd in september 2012.

Grafiek 1 Koersverloop EUR/USD

Bietenpulp

Het areaal suikerbieten is in Duitsland dit jaar 16.000 hectare groter dan vorig jaar. Wat omgerekend een kleine vijf procent bedraagt. De opbrengst wordt vanwege de goede groeiomstandigheden 21 procent hoger ingeschat, op 77 ton per hectare. Hiermee lijkt 2014 veel op het jaar 2012, 2013 was een erg slecht jaar voor de bietenproductie. Dit was ook terug te zien in de prijs, lange tijd lag deze rond de € 250,00 per ton franko geleverd. De campagne prijs voor dit jaar ligt op een niveau van € 145,00 per ton franko Midden-Nederland.

De oogst van suikerarme pulp in Frankrijk en Oostenrijk wordt, evenals de Duitse pulp, hoger ingeschat dan het afgelopen seizoen. De Franse oogst zou met 36,4 miljoen ton een acht procent hoger uitkomen dan in 2013.

De derde pulpsoort, citruspulp, laat jaar op jaar een moeizamere import zien. De prijzen schommelen dan ook behoorlijk afhankelijk van de beschikbaarheid.

De verwachting is dat citruspulp op termijn in de productieregio zal blijven. De huidige prijs voor citruspulp ligt rond de € 157,00 per ton franko Midden-Nederland.

Graan

De gerst- en tarweoogst liggen alweer enige tijd achter ons. De opbrengsten zijn boven gemiddeld. Met name de tarwebalans is erg ruim. In Frankrijk en Duitsland is er tevens relatief weinig maaltarwe geoogst. Dit betekent dat er veel voertarwe beschikbaar is. Momenteel merken we echter dat de afgifte bereidheid zeer minimaal is gezien het lage prijsniveau. Dit gecombineerd met de lage koers van de Euro (welke ervoor zorgt dat Europees graan aantrekkelijk is voor de wereldmarkt) zorgt ervoor dat de graanprijzen weer lichtjes aantrekken. Grafiek 2 laat de ontwikkeling van de graanprijzen gedurende het afgelopen jaar zien. Hierin staat zowel de dagprijs geleverd Midden-Nederland als de notering gedurende het seizoen voor de nieuwe oogst (oogst 2014). Wat opvalt is dat de gerst-, tarwe- en maïsprijzen op een vrijwel gelijk niveau liggen. Dit resulteert met name in een vermindering van het gerstverbruik.

Grafiek 2 Dagprijzen granen franko Midden-Nederland

De maïsoogst komt op het moment van schrijven mondjesmaat op gang. De Franse maïs laat van alle beschikbare originen nu de laagste prijzen zien. Met als gevolg dat er relatief veel per vrachtwagen getransporteerd moet worden. Hieromtrent bestaan momenteel de nodige zorgen of dit allemaal wel gaat lukken. Dit wordt als één van de redenen opgegeven voor de lichte stijging die de prijzen begin oktober laten zien. Kijkend naar de balansen zou het bij een kleine stijging moeten blijven. De markt is echter weleens weerbarstiger. Eind oktober als de maïsoogst achter de rug is, zal de markt de balans opmaken en wordt de prijsrichting naar verwachting duidelijker.

ABZ Grondstoffen

Arie Griffioen, inkoper

06 2161 4390 • a.griffioen@abzdiervoeding.nl

Optimaliseer de droogzetperiode

Onlangs kreeg onze klant Evert Plezier opnieuw aandacht in de media vanwege zijn succes bij het selectief droogzetten van koeien (zie www.abzdiervoeding.nl/andere-blik-op-droge-koeien). Een mooie aanleiding om in dit artikel aandacht te geven aan de voeding en verzorging van de koeien voorafgaand aan het droogzetten. ABZ Diervoeding wil u handvatten bieden om de zogenaamde "droogzetperiode" te optimaliseren.

6 weken droogstand

Een persistente en hoge melkproductie is voordelig, maar heeft het nadeel van teveel melk bij het moment van droogzetten. Voor koe en boer een lastig probleem, want de ideale melkgift bij droogzetten is 10 - 12 kg per dag. Langer doormelken van de koeien leidt wel tot een lagere melkgift, maar de koe dient toch 5 à 6 weken droog te staan. Deze periode is nodig om te herstellen en zich voor te bereiden op de volgende afkalving en lactatie. Langer droogzetten is niet gewenst vanwege stofwisselingsproblematiek na het afkalven door mogelijke vervetting. Korter droogzetten dan vier weken leidt tot een verlaagde piekproductie na afkalven bleek uit het Wageningse onderzoeksproject Why Dry.

Stress voorkomen

Wat kunt u doen als bij de veestapel op het moment van droogzetten de melkgift nog te hoog is? Stel zeven liter per melkmaal of hoger. Uitgangspunt is om stress te beperken, de voeropname hoog te houden en toch de melkgift fors af te remmen. Dan is het zaak om gebruik te maken van de natuurlijke weg om melkgift af te remmen. De koe kent via de fysiologische weg een rem op de melkgift: de rem op prolactine-afgifte in de hersenen. Een gevulde melkklier geeft een negatieve feedback naar de hersenen. Wanneer daarnaast ook het drachtigheidshormoon progesteron aanwezig is, wordt de aanmaak van melkplasma in de melkklier afgeremd. Eenmaal daags melken doet dus de melkgift snel afnemen. Dit is ook de reden waarom een drachtige koe na een dip van de melkgift moeilijk weer op niveau komt. Ook onregelmatige melktijden zijn negatief voor de melkgift van uw veestapel.

Eiwit verlagen

Een rantsoenverandering zal bij hoogdrachtige koeien leiden tot minder melk. Door te zorgen voor verlaging van het pensbestendige en het pensafbreekbare eiwit ontstaat een tekort aan darmverteerbaar eiwit, wat zich uit in verlagen van de melkafgifte. Probeer het RE-gehalte van het rantsoen te verlagen zonder in te leveren op smakelijkheid, want het is van het grootste belang om de drogestofopname hoog te houden. De drogestofopname mag bij een droogstaande koe niet beneden 12 kg drogestof komen.

Droogzetperiode

Droogzetten in groepen helpt om protocollair te werken. Maak - indien mogelijk - twee weken voorafgaand aan moment van droogzetten een apart te melken groep van drachtige koeien. Zet deze koeien op een rantsoen zoals voornoemd en geef geen brok meer. Verhoog de voeding van vitamines en sporen door bijvoorbeeld nu al Vital Dry Extra te voeren aangevuld met voldoende calcium. Overleg met uw rundveespecialist over dit rantsoen. Zorg bij het droogzetten voor een klauwbehandeling. Scheer de uiers en zorg voor een hygiënische omgeving door een schoon, zacht en ruim ligbed. Het succes van de droogstandsvoeding begint met de droogzetperiode.

Tips

- Verwijder twee weken voor droogzetten de eiwitgift uit het rantsoen;
- Voer alvast het droogstandsrantsoen wanneer deze koeien afzonderlijk kunnen vreten;
- Zorg voor hygiëne door het uier te scheren en boxen schoon en droog te houden.

Gert Roelofs, specialist diervoeding
06 1134 1619 • g.roelofs@abzdiervoeding.nl

Denk aan aanschaf eHerkenning

Agrarische ondernemers en organisaties loggen vanaf 1 juli 2014 in met eHerkenning op mijn.rvo.nl (voorheen DR-loket). Heeft u nog geen eHerkenningmiddel aangeschaft? Doe dit dan zo snel mogelijk, want vanaf 1 januari 2015 is inloggen met uw gebruikersnaam en inlogcode niet meer mogelijk.

eHerkenning kunt u zien als een DigiD speciaal voor ondernemers en organisaties. Het is een middel waarmee u zich digitaal kunt identificeren wanneer u online zaken doet met de overheid. U hebt eHerkenning steeds vaker nodig om bij de rijksoverheid, gemeente of provincie in te kunnen loggen.

Aanschaf eHerkenningmiddel

- U moet als ondernemer of organisatie staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.
- Op mijn.rvo.nl kunt u rechtsboven inloggen. Hiervoor heeft u betrouwbaarheidsniveau EH2+ nodig.
- Het aanschaffen en het gebruik van een eHerkenningmiddel is niet gratis. Deze kosten verschillen per eHerkenningmiddel en per betrouwbaarheidsniveau. Daarnaast kunnen aanbieders éénmalige en doorlopende kosten berekenen.

- U schaft een eHerkenningmiddel aan bij een door uzelf te kiezen erkende aanbieder. Let hierbij ook op het soort middel, de aanvraagprocedure, de doorlooptijd, de vervangprocedure en de helpdesk.
- Na ontvangst van uw eHerkenningmiddel kunt u inloggen bij mijn.rvo.nl en bij diverse andere overheidsorganisaties. U kunt hetzelfde eHerkenningmiddel gebruiken.

Advies

Schaf voor december uw eHerkenning aan om problemen met onder andere het indienen van uw mestboekhouding te voorkomen.

*Hanneke van Overbeek, specialist rundveehouderij
06 5311 3385 • h.overbeek@abzdiervoeding.nl*

Gezellige drukte in Joure

Op donderdag 25 september jl. was de Agrarische Schouw in Joure. Dit was het vierde jaar dat wij daar aanwezig waren. Dit jaar voor het eerst in combinatie met Sikma Veevoerders. Vanuit veehouders kwam de vraag waarom we niet samen in één stand stonden. Dit was helaas nog niet mogelijk vanuit de organisatie van de Agrarische Schouw, maar gelukkig konden de adviseurs bij elkaar in de stands gaan staan.

Het was een gezellige drukte. We mochten veel bestaande klanten ontvangen, maar ook potentiële klanten die nieuwsgierig zijn naar wie ABZ Diervoeding is. Ook klanten van Sikma Veevoerders waren aanwezig in de stand van ABZ Diervoeding om kennis te maken, dit was erg leuk.

*Marian van Middelaar, specialist rundveehouderij
06 2280 9065 • m.middelaar@abzdiervoeding.nl*

We willen iedereen bedanken voor de belangstelling!

Klanttevredenheidonderzoek 2014

Om te bouwen aan een duurzame relatie, zijn wij graag op de hoogte van uw mening en ideeën. Dit jaar willen wij dit toetsen, door middel van een klanttevredenheidsonderzoek, onder al onze klanten in de rundveehouderij. Door elk jaar één van de sectoren hiervoor te vragen, kunt u om de drie jaar deelnemen aan deze uitgebreide enquête. Bent u dit jaar niet aan de beurt, maar wilt u wel reageren? Op de website kunt u het enquêteformulier vinden, wat naar alle rundveehouders wordt verstuurd. Uiteraard kunt u ook uw mening geven via de bekende contactgegevens.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Balans in het rantsoen

In de afbeelding ziet u het vereenvoudigde penskarakter van een aantal grondstoffen en bijproducten. De plaats in de grafiek wordt bepaald door de hoeveelheid penseiwit en pensenergie van het voedermiddel.

Compenseren

Om balans in het rantsoen te krijgen, moeten er voedermiddelen gekozen worden die elkaar compenseren (met een streepje onder "pens").

Zo ziet u bijvoorbeeld dat bierbostel en gewalste tarwe qua pensenergie precies bij elkaar passen. Snijmaïs en sojaschroot compenseren elkaar op pensenergie én penseiwit. Een product als Protiwanze (tarwegistconcentraat) blijkt ook nog veel pensenergie te bevatten, terwijl dit vaak enkel als eiwitaanvulling wordt aangekocht.

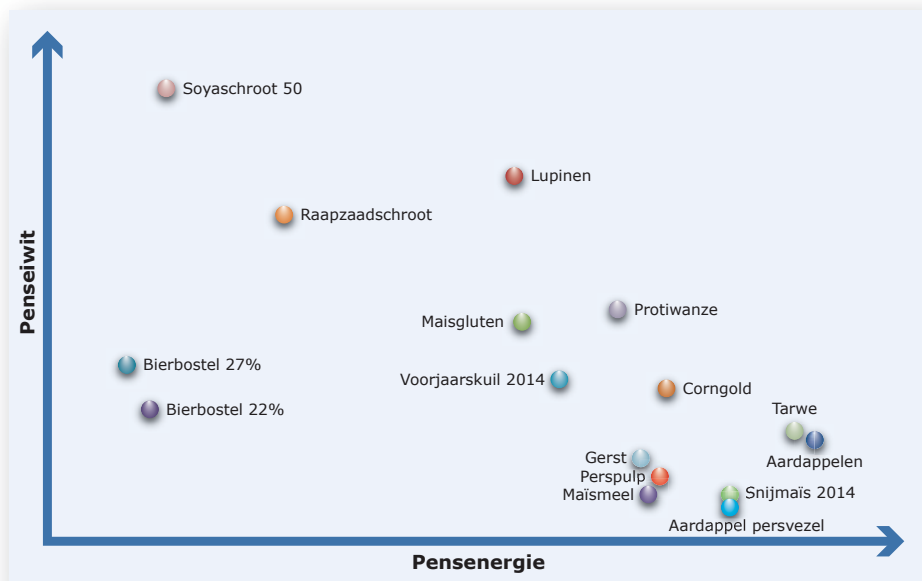
Voorjaarskuil 2014

De gemiddelde voorjaarskuil van 2014 neemt een middenpositie in.

De graskuil is eigenlijk een compleet voedermiddel met een goede balans tussen pensenergie en penseiwit. Vooral de verhouding suiker/ruw eiwit bepaalt de positie van uw graskuil.

Pensmodel

Met ons rantsoenberekeningsprogramma wordt een basisrantsoen tot in detail uitgebalanceerd. Wellicht dat u

met deze afbeelding meer inzicht krijgt in de samenstelling van uw rantsoen. Een product op zich is niet goed of fout, wel de hoeveelheid die ervan kan worden gevoerd. De beste combinatie zorgt voor de hoogste efficiëntie in de pens van de koe.

Izak van Engelen, specialist rundveehouderij
06 2125 8720 • i.engelen@abzdiervoeding.nl

Maak kennis met **Structo** voeren

Bij deze ABZ Nieuws is een flyer bijgesloten met als titel: "Bent u klaar voor een structurele verandering? Structo voeren". Graag nodigen wij u uit om op de beurs Hardenberg kennis te maken met Structo voeren.

Op de RMV in Hardenberg presenteren wij u een uitgebreide folder waarin Structo voeren wordt beschreven en op welke wijze u Structo voeren zou kunnen toe passen op uw bedrijf.

Doorlopend zal door middel van een videopresentatie de praktijk van Structo voeren worden getoond. Op dinsdag en donderdag zal een veehouder, die nu al met succes Structo voeren toepast, in de stand van ABZ Diervoeding aanwezig zijn. Zo is het mogelijk om met een collega-veehouder ervaringen uit te wisselen.

ABZ Diervoeding introduceert met Structo voeren een unieke aanpak wat past bij veehouders die klaar zijn voor een structurele verandering. Graag gaan onze rundveespecialisten daarover met u in gesprek!

Erik Koldenhof, specialist rundveehouderij
06 5235 8459 • e.koldenhof@abzdiervoeding.nl

Studiereis rundveeteams ABZ Diervoeding en Sikma Veevoeders

Op 17 en 18 september jl. hebben de rundveeteams van ABZ Diervoeding en Sikma Veevoeders een studiereis gemaakt naar Noord-Duitsland. Deze studiereis was een mooie gelegenheid om elkaar beter te leren kennen en tevens kennis uit te wisselen.

Het thema van deze reis was "van voerefficiëntie naar bedrijfsefficiëntie." Dit alles onder leiding van Rob Hulshof, Ruud Vullers en Franko van Lankvelt van Provimi. Tevens werden we bijgestaan door adviseur Luuk Marissink van Trede und Von Pein; een mengvoerleverancier in Duitsland. Allereerst zijn we afgereisd naar Radbruch, waar we het melkveebedrijf Lindenhof hebben bezocht. Dit bedrijf melkt ruim 400 koeien en streeft ernaar om met de juiste voeding gezonde dieren te houden en met zo weinig mogelijk arbeid een goede productie te handhaven. Met deze informatie in ons achterhoofd zijn we op pad gegaan en hebben we gekeken naar de voeding en huisvesting, maar ook naar de werkwijze. Op dit bedrijf hebben we gezien dat het houden van "grotere" koppels koeien gepaard gaat met regelmaat en efficiënt werken.

Met een overnachting in Hamburg in de herinnering zijn we de volgende dag afgereisd richting Kehdingbruch naar het bedrijf van Jens Martens. Een keurig bedrijf met 150 melkkoeien en bijbehorend jongvee. De familie Martens is erg bezig met de gezondheid van de dieren. Daarom hebben we gekeken naar de rantsoenen en huisvesting van de melkkoeien, droge koeien en jongvee en het effect hiervan op de gezondheid.

Kortom; het was een leuke, maar vooral ook leerzame studiereis, waarbij veel ervaringen zijn uitgewisseld en de veehouders als goede sparringpartners gefungeerd hebben.

Tjeerd-Pieter Hoekstra, specialist rundveehouderij
06 1332 3568 • t.p.hoekstra@sikmaveevoeders.nl

Maatschap Liefthing verkleint uitval met bijzondere melkvoorziening

Met een ingenieuze melkvoorziening in de kraamstal hopen varkenshouders Betsie en Evert Liefthing uit Nijkerk één big per zeug per jaar meer te kunnen spenen. Ze zijn er vier maanden geleden mee gestart en de eerste ervaringen zijn hoopvol.

Evert (52) en Betsie (53) Liefthing hebben een gesloten varkensbedrijf onder de rook van de Nijkerkse vestiging van ABZ Diervoeding. Hun dochter en drie zonen in de leeftijd van 15 tot 25 jaar wonen allen nog thuis. Of onder hen een bedrijfsopvolger zit, zal de tijd leren.

Het bedrijf is een echt familiebedrijf. Everts vader kocht het in 1955 en in 1984 kwam Evert bij zijn vader in de maatschap. Het bedrijf telde toen 30 zeugen, 1.000 kippen en 18 koeien, maar nog datzelfde jaar breidden ze uit naar 80 zeugen. Vijf jaar later - Evert en Betsie waren inmiddels getrouwd - groeiden ze door naar 120 zeugen en gingen de kippen eruit. In 2000 verruilden ze het melkvee voor nog eens 70 extra zeugen. Het jongvee hielden ze aan en nog steeds fokken Betsie en Evert jaarlijks 40 stuks jongvee op.

In 2005 bouwden ze een nieuwe vleesvarkensstal en in 2012 kwam er een nieuwe kraamstal, waar vooral Betsie erg blij mee is. "Het is een heel mooie kraamstal met veel ruimte en beweegbare vloeren. Voor én achter de zeugen hebben we een gang. Zo kunnen we aan beide kanten langs de zeugen lopen, wat erg gemakkelijk is wanneer we bij het werpen moeten helpen."

Op het bedrijf is nu plaats voor 190 zeugen en 1.600 vleesvarkens (Topigs20 x Tempo). De gelten kopen ze dekrijp aan. Op het gesloten bedrijf mesten ze hun eigen biggen af. Ze leveren volgens het welfareconcept aan Revarco; er worden beren geleverd.

Vierwekensysteem

Betsie doet voornamelijk het werk in de kraamstal en bij de gespeende biggen, Evert is vooral te vinden in de mesterij, al helpt hij ook tijdens de pieken van het spenen, insemineren en werpen. Wanneer er een heel grote piekbelasting in de arbeid is, bijvoorbeeld bij het laden van de vleesvarkens, springen ook de kinderen bij.

In 2001 begonnen Evert en Betsie met het driewekensysteem, maar met de komst van de nieuwe kraamstal zijn ze overstapt op het alternerend vierwekensysteem. Daar is de kraamstal ook op gebouwd. Betsie legt deze keuze uit: "Het vergt een kleinere investering, want je hebt minder kraamhokken nodig. Bovendien zijn de biggen met alter-

nerend spenen ouder bij het spenen. We spenen gemiddeld op 25 dagen. De zeugen zijn opgesplitst in vijf grote groepen van 40 zeugen. Elke vier weken werpt één groep. Na vier groepen gaan we niet op maandag spenen, maar op donderdag. Nadat we vier keer op donderdag hebben gespeend, gaan we weer terug naar de maandag. Het is omslachtiger, maar het is voor de biggen denk ik heel goed.”

Evert vult aan: “Het moet wel bij je passen. Qua gezondheid is het een plus, maar je moet stipt werken. Gedurende twee weken ben je erg druk, maar je kunt elkaar helpen bij de werkzaamheden. Bovendien hebben we een goede zzp'er voor tien uur in de week.”

Drinkcupjes

Bijzonder in de kraamstal is het melkcircuit met cupjes voor permanente melkvoorziening voor de jonge biggen. Vanaf dag 2 krijgen de biggen in elk kraamhok melk, via een rondpompsysteem, in drinkcupjes. Zo krijgen de grote tomen extra melk, waardoor er minder onderreind bij de biggen komt. Ze hebben 24 uur per dag, 7 dagen in de week, de beschikking over verse melk. “Het is een extra melkvoorziening”, verklaart Evert. “In het verleden maakten we melk in een emmer klaar die we in grote ronde kommen aan de biggen gaven. Soms was deze melk al heel snel op, soms stond het na zeven uur nog in de kom, vies en vol vliegen. Dit systeem met drinkcupjes is veel hygiënischer.

De eerste tien dagen krijgen de biggen Provimi RescueMilk, dan stappen we geleidelijk over op Provimi Smooth, een vloeibare prestarter. Daarnaast krijgen de biggen Optiwean van ABZ. De laatste vijf dagen voor het spenen voeren we water in de cupjes, om de overgang van het spenen te versoepelen. De kosten bedragen € 0,86 per gespeende big, maar de werkbesparing is een groot voordeel. We zijn nog maar een korte periode bezig en hebben nog geen betrouwbare cijfers, maar het lijkt erop dat we 3,5 procent minder uitval hebben sinds het moment dat we de cupjes in gebruik namen.” Evert kan zich niet anders

herinneren dan dat ABZ Diervoeding het veevoer op het bedrijf brengt. “Ikzelf heb drie ‘meelboeren’ gehad. Ik ben begonnen bij Arkervaart, toen stapte ik over naar Arkervaart-Twente en nu zit ik bij ABZ Diervoeding”, zegt Evert met een grijns.

Boerendansgroep

Wilde uitbreidingsplannen hebben Evert en Betsie niet. “We hoeven niet steeds groter te worden. We willen vol gas zo doorgaan en blijven werken aan verbetering van de resultaten. Het kan immers altijd beter”, zegt Evert stellig.

KENGETALLEN 1E HALFJAAR 2014	
ZEUGEN	
Gespeende biggen per zeug/jaar	29,55
Uitval biggen tot spenen (%)	11,1
Aflevergewicht (kg/big)	25,7
Groei per dag (g)	351
VLEESVARKENS (25 - 117 KG)	
Vleespercentage (%)	59,15
Spekdikte	13,6
Spierdikte	62,2
Groei/dier/dag	816
Voerconversie (kg)	2,58

Om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen, is Evert lid van een studieuclub van zeughouders en een studieuclub van vleesvarkenshouders, en zit Betsie in een vrouwenstudiegroep. Betsie: “In deze groep zitten vrouwen die meewerken in de stallen, maar ook vrouwen die ‘alleen maar’ de administratie doen. Het is erg leerzaam en informatief. We komen drie keer per jaar bij elkaar, maar het leukste is het jaarlijkse bedrijfsbezoek.”

Daarnaast maken Evert en Betsie ook nog tijd vrij voor hun gezamenlijke hobby: dansen bij de Puttense Boerendansers.

Vallei Boert Bewust

Om de veehouderij in een positief daglicht te stellen, doen Betsie en Evert mee met ‘Vallei Boert Bewust’, een initiatief dat in 2013 is ontstaan vanuit de varkenshouderij in de Gelderse Vallei. De deelnemende boeren willen graag aan ‘de gewone burger’ uitleggen waar ze mee bezig zijn. Betsie: “We zijn trots op wat we doen en willen dat graag laten zien aan de buitenwereld. We willen gewoon een eerlijk verhaal vertellen en uitleggen waarom we deze dingen doen. We hebben niks te verbergen.”

Jolette van Eijden
Wilco Bos

Belang van een goede biest- en melkproductie

Een pasgeboren big krijgt bij de geboorte abrupt te maken met een omgevingstemperatuur die minimaal 10°C onder de ideale temperatuur ligt voor een big. Om de lichaamstemperatuur op peil te houden, heeft een big behoefte aan biest.

Biggen worden namelijk geboren zonder vetweefsel, waardoor er nauwelijks energie beschikbaar is om op te teren. Naast de energievoorziening is biest ook heel belangrijk voor de opname van antilichamen om maternale immuniteit te ontwikkelen. Deze immuniteit is heel belangrijk, omdat het eigen immuunsysteem bij geboorte nog onvoldoende werkt. Biest bevat daarnaast ook nog eens opiumachtige eiwitten die ervoor zorgen dat de big slaperig wordt. Ook hebben deze eiwitten een verslavend effect en daarmee een stimulerend effect op de melkopname (SFR, 2013).

Productie van biest

De productie van biest start rond de 85e dag van de drachtperiode. Dit wordt veroorzaakt door de hormonen die ook verantwoordelijk zijn voor het op gang komen van het werpproces. Een daling van progesteron zorgt voor een piek in prolactine productie net voor het werpen en zodoende start de lactatie ofwel de biestproductie. Zeugen met een lage biestproductie hebben een hogere concentratie progesteron in het bloed, terwijl bij zeugen met een hoge biestproductie een laag progesteron niveau werd gevonden en juist een hoger niveau aan prolactine. Zeugen hebben ook een lagere biestproductie wanneer de geboorte wordt ingeleid.

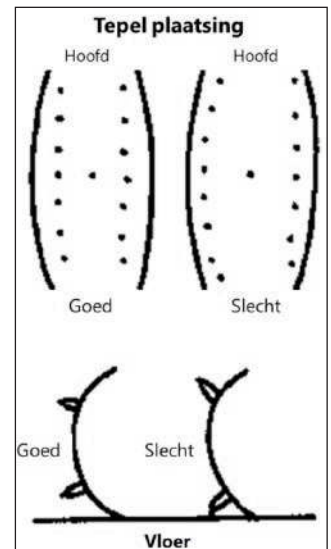
Antilichamen

De bescherming richting immuniteit die een big meekrijgt vanuit de biest is afhankelijk van de hoeveelheid antilichaam IgG. Wanneer het aandeel prolactine stijgt voor het werpen, stopt het transport van IgG naar de biest. Deze hoeveelheid wordt beïnvloed door het niveau aan antilichamen in het bloed van de zeug. Vaccineren van zeugen resulteert in een stijging van het aantal antilichamen in het bloed en zodoende ook in de biest van de zeug. Ook oudereworps zeugen die meer blootgesteld zijn aan pathogenen laten in meerdere onderzoeken hogere concentraties aan antilichamen zien in de biest. Biggen van jongere zeugen zijn daarom kwetsbaarder aangezien zij via de biest minder bescherming meekrijgen.

Goed gevormd uier

Om vervolgens ook alle biggen bij de zeug te kunnen spenen, is een goed gevormd uier van belang. Er zijn twee belangrijke factoren die bepalen of een zeug 12 of

meer biggen kan voorzien van biest en melk. De eerste is of alle biggen toegang hebben tot een speen en de tweede of de big er makkelijk melk uit kan krijgen. Deze twee punten lijken vanzelfsprekend, maar in hoeverre wordt hierop gelet bij de selectie van gelten en zeugen? De selectie is echter ook niet zo makkelijk als het lijkt, want in hoeverre ontwikkelt een kleine speen bij een gelt op het moment van selectie tot een functionele speen op het moment van werpen. En in hoeverre kan er geselecteerd worden in het aantal gelten en oudereworps zeugen?

figuur 1

Het optimum qua functionele goede spenen (lange, smalle spenen waarvan de sluitspier goed te zien is) zou minimaal het aantal biggen moeten zijn wat gemiddeld bij een zeug komt te liggen, waardoor ieder kwartier leeggedronken kan worden. Let er bij de selectie van gelten dan ook goed op dat er richting de toekomst minimaal 14 of zelfs 16 goede spenen onder zitten. De plaatsing van de spenen is minstens zo belangrijk. Als een zeug 14 goede spenen heeft die vervolgens slecht bereikbaar zijn, dan wordt de biestopname uiteindelijk toch nog een moeilijk verhaal. Spenen zouden evenwichtig geplaatst moeten zijn met gelijke tussenruimte. De richting van de spenen is daarbij ook van belang, wat wil zeggen dat de spenen goed bereikbaar zijn wanneer een zeug op haar zij ligt (zie figuur 1).

Als praktisch hulpmiddel heeft ABZ Diervoeding een uierscan ontwikkeld. Bezoek onze stand (nr. 404) in Hardenberg waar deze wordt gepresenteerd of vraag ernaar bij uw sectorspecialist.

Jacco Vessies, nutritionist Varkens
033 422 15 25 • j.vessies@abzdiervoeding.nl

Kwaliteit van het drinkwater

Water is de belangrijkste voedingsstof voor alle dieren en planten. De kwaliteit van het drinkwater kan het verschil maken tussen een gezonde stal, of een stal met doorlopend gezondheidsproblemen. Schoon drinkwater blijft daarom aandacht nodig hebben.

Water speelt bij alle processen binnen het dier een belangrijke rol. Het zorgt bijvoorbeeld voor absorptie en transport van voedingsstoffen, het verwerken van afvalstoffen en is belangrijk bij de regulatie van de lichaamstemperatuur. Spieren en melk zijn daarnaast voor het grootste gedeelte opgebouwd uit water. Water is dus belangrijk, maar er is ook veel van nodig. Lacterende zeugen hebben 15 liter plus 1,5 liter per big nodig, terwijl vleesvarkens 2 tot 2,5 liter water per kg voer moeten drinken. Bij hittestress kan de waterbehoefte echter verdubbelen. Het is dus belangrijk dat het watersysteem genoeg capaciteit heeft om alle dieren te voorzien.

Beoordeling waterkwaliteit

Om de waterkwaliteit te beoordelen, zijn er verschillende analysemethoden mogelijk. De meest eenvoudige en snelle manier is de visuele en sensorische beoordeling. Bij een afwijkende kleur, geur, smaak of bij een neerslag op de bodem van een glas, is verder onderzoek noodzakelijk. Echter zijn niet alle verontreinigingen op deze manier waar te nemen. Verontreiniging door een te hoog kiemgetal bijvoorbeeld, kan alleen via een microbiologische analyse worden aangetoond. Een chemische analyse kan daarnaast worden gedaan om de pH, hardheid en het gehalte aan mineralen te bepalen.

Voor de visuele/sensorische beoordeling en de microbiologische analyse is het belangrijk dat de monsters genomen worden in de stal waar het water gedronken wordt, bijvoorbeeld aan de eerste en de laatste nippel. Dit doet u als volgt:

- 1) Beschrijf het etiket van het potje;
- 2) Schroef de nippel los;
- 3) Laat het water minimaal 10 seconde doorlopen;
- 4) Pak het potje en de deksel vast zonder de rand of binnenkant aan te raken, hiermee voorkomt u eventuele besmetting;
- 5) Neem het monster en vul het potje voor minimaal 90 procent;
- 6) Draai de dop op het potje;
- 7) Koel het monster meteen en stuur het zo snel mogelijk op.

U kunt een monster ook rechtstreeks vanuit de drinknippel nemen, zonder deze aan te raken.

Wat moet u voorkomen:

- Uw duim op de nippel houden bij het nemen van een monster uit de nippel. Hiermee besmet u het water met bacteriën van uw hand of van de nippel.
- Het monster uit de drinkbak halen. Vaak liggen hier nog voer- en mestresten in.
- De nippel in het potje hangen. Dit zorgt voor besmetting vanuit de buitenkant van de nippel.

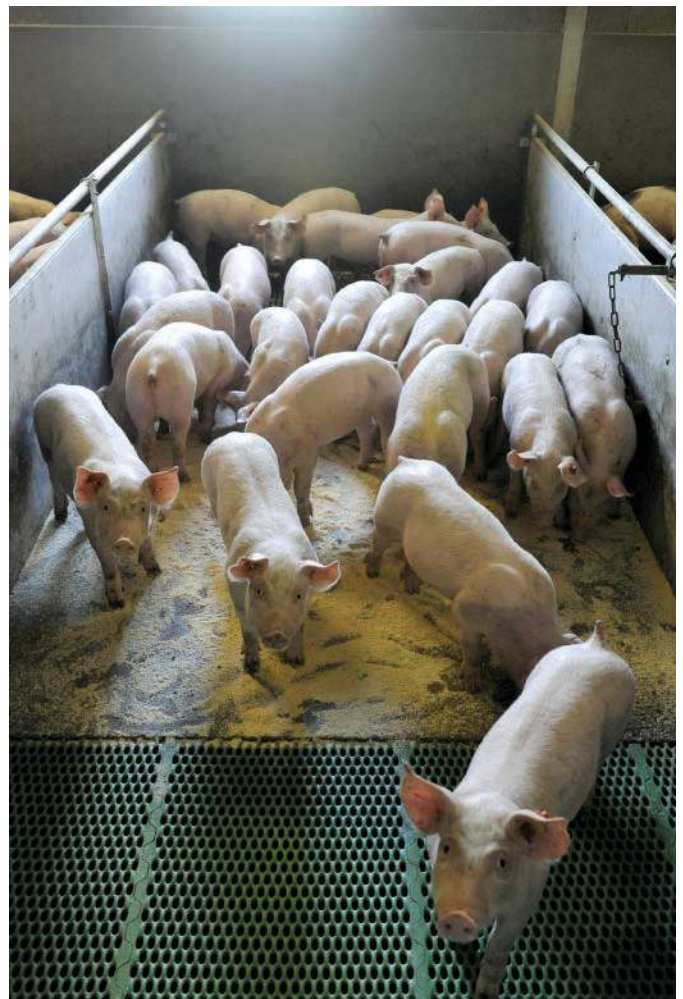
Koen Luijben, nutritionist Varkens
040 238 0777 • k.luijben@abzdiervoeding.nl

Wateropname is o.a. afhankelijk van:

- Kwaliteit van het water
- Voersamenstelling
- Status van het dier
- Stalomstandigheden
- Sociale factoren
- Type watersysteem

Algemene tips

- Voorkom stilstaand water in de leidingen door doodlopende stukken of verzakte stukken.
- Controleer regelmatig het water en de opnames.
- Gebruik genoeg en het goede reinigingsmiddel voor installatie en leidingen.
- Spoel leidingen door na het gebruik van drinkwatertoevoegingen.
- Kijk alle nippels na op doorloopsnelheid.
- Laat het water weglopen als het een tijd stil heeft gestaan in de leiding.

Structuurvoeding voor pluimvee

Het verteringsstelsel van pluimvee wijkt sterk af van dat van zoogdieren. Dit komt omdat het verteringsstelsel van pluimvee zich in de tijd heeft aangepast door zo min mogelijk plek en gewicht in te nemen in het dier. Pluimvee kan van oorsprong immers vliegen, ook al is deze eigenschap in de veehouderij minder belangrijk. Echter dit afwijkende verteringsstelsel maakt wel dat pluimvee bepaalde behoeften heeft betreffende de structuur en samenstelling van het voer. In dit artikel willen we u informeren over de opbouw van het verteringstelsel en het effect van structuur op de vertering.

Verteringstelsel

Zoals gezegd heeft het verteringsstelsel van pluimvee zich aangepast door zo min mogelijk plek en gewicht in te nemen. Onderdelen van het verteringstelsel zijn de krop, de kliermaag, de spiermaag, de 12-vingerige darm, de dunne en dikke darm (duodenum, jejunum, ileum) en de blinde darmen (ceca). De functie van de krop bestaat uit de opslag en het voorweken van voeding. In de kliermaag komen sappen vrij welke de eiwitvertering op gang brengen. Kippen hebben geen tanden, maar in plaats daarvan een spiermaag welke, in combinatie met de grove delen (bijv. maagkiezel) erin, deze taak overneemt. Ook is de darm lengte van pluimvee korter in vergelijking met zoogdieren. Om toch voldoende verteringstijd te winnen, maakt het verteringstelsel van pluimvee gebruik van een reflux, dit houdt in dat het voer twee richtingen op beweegt. In het begin van de dunne darm vindt de vetvertering plaats. Dit gebeurt door middel van gal welke geproduceerd wordt door de lever en wordt opgeslagen in de galblaas. Daarnaast worden in de dunne darm sappen toegevoegd welke enzymen bevatten. Deze enzymen breken suikers en zetmeel af. Aan het einde van de dunne darm worden de meeste nutriënten opgenomen in het bloed, om vervolgens te worden opgeslagen in spierweefsel, vet of in het ei. In de dikke darm en de blinde darm wordt het vocht geabsorbeerd. De blinde darm bevat bacteriën welke gezond zijn voor pluimvee, mits ze in de blinde darm blijven en niet te hard groeien.

Verteringsnelheid

De verteringstijd is afhankelijk van de werking van de spiermaag en de viscositeit van de voeding. Viscositeit is het vochtbindende vermogen van de grondstoffen. Met een hoge viscositeit wordt de voeding in het verteringskanaal 'stroperig', dit zorgt dus voor een langere verteringstijd. Een te hoge viscositeit is niet wenselijk, omdat enzymen dan minder goed de voedingsstoffen kunnen afbreken. Grove delen en ruwe celstof in de voeding stimuleren de

spiermaag om vaker samen te trekken. Wanneer de voerdeeltjes voldoende verkleind zijn, gaan ze verder door naar de dunne darm. Hoe grover de deeltjes, hoe langer het voedsel in de maag blijft. Naast de diameter heeft de vorm van de deeltjes invloed op de werking van de spiermaag. "Scherpe" delen, zoals bijvoorbeeld gewalste of gemalen granen, kalksteentjes en grit zorgen voor een positieve stimulatie van de spiermaag. De verteringsnelheid is dus te sturen met de viscositeit, ruwe celstof, deeltjesvorm en deeltjesgrootte.

Voervorm

Structuurvoer (ook wel grof meel genoemd) wordt voornamelijk verstrekt aan leghennen, vleeskuikenouderdieren en opfokdieren. De grove structuur draagt bij aan het ontwikkelen van een gezond maagdarmkanaal en zorgt voor een goede vreettijd. Bij het voeren van grove delen worden er in het einde van de darm gezonde vetzuren geproduceerd, die de leefomgeving voor slechte bacteriën minder aantrekkelijk maakt. Bij structuurvoer is het belangrijk dat de fijne fractie en de grove fractie in deeltjes grootte niet te ver uit elkaar mogen liggen (homogeniteit van het voer), anders heb je meer kans op ontmenging en selectieve opname. Door de nutriënten (eiwit, zetmeel en vet) te verdelen over alle fracties, kan ervoor gezorgd worden dat de hennen niet selectief kunnen eten en daardoor de juiste nutriënten in de juiste verhouding binnen krijgen. Om de werking van de spiermaag optimaal te laten functioneren, kan het soms helpen maagkiezel te verstrekken. Dit zorgt voor een goed functioneren van de spiermaag en vertering.

Hopelijk kunt u met deze kennis de vertering en de reactie van uw pluimvee op de voeding beter begrijpen.

Leny Janssen, nutritionist Pluimvee
040 238 0777 • l.janssen@abzdiervoeding.nl

Relatiedagen leghennen “Voer voor Vooruitgang”

Op 7 en 9 oktober jl. hield ABZ Diervoeding relatiedagen voor de legpluimveehouderij. Met het thema “Voer voor Vooruitgang” werden deze dagen inleidingen verzorgd die geheel in het teken stonden van voer.effect van structuur op de vertering.

Opening

Jan Minten, adjunct directeur bij ABZ Diervoeding, opende met een inleiding waarom deze dagen georganiseerd werden en wat de ambities van ABZ Diervoeding zijn. Ongeveer 5,3 miljoen legkippen worden gevoerd met voeders van ABZ Diervoeding, een marktaandeel van 15 procent. Hiervan krijgt ongeveer 35 procent aanvullend voer met losse grondstoffen. ABZ Diervoeding wil dit aantal graag uitbreiden en ziet hiertoe volop kansen. Investerings hiervoor worden momenteel uitgevoerd op de productie-locaties van ABZ Diervoeding. Daarnaast wordt volop ingezet op het professionaliseren van de grondstoffenhandel. Die groeit naar verwachting dit jaar naar 50.000 ton. Tenslotte sprak Jan over kennisontwikkeling en kennis delen. Want volgens Jan geldt bij ABZ Diervoeding: “Kennis is macht, maar delen is kracht”. Dit komt tot uiting door de plannen om rantsoenen te berekenen op het pluimveebedrijf, meer analyses te doen voor klanten en met openheid van samenstellingen te werken.

Herkomst grondstoffen en grondstoffenmarkt

Arie Griffioen, inkoper bij ABZ Diervoeding, nam het stokje over met een kijkje in de mondiale grondstoffenmarkt. Arie schetste welke invloeden een rol spelen op de prijsontwikkeling van de grondstoffen en de mitsen en maren die hierbij horen. Factoren die hierbij van invloed zijn, zijn de weermarkten, politieke invloeden en de valuta invloeden.

Vervolgens ging Arie in op de diverse grondstoffen die in pluimveevoeders verwerkt worden. Met de verbruikscijfers en de oogstverwachtingen liet Arie zien welke kant de grondstoffenprijzen op konden bewegen. Ondersteund door grafieken onderbouwde Arie deze analyse.

Tenslotte besprak Arie de grondstoffen die als losse grondstof bij gemengd kunnen worden. Hij nam de aanwezigen mee in de wereld van de grondstoffenhandel en besprak aanvoer, kwaliteit, prijsstelling en welke invloeden er zijn op die prijsstelling.

Workshop 1

Na de lunch nam Jan Rozeboom, nutritionist bij ABZ Diervoeding, de aanwezigen mee in de wereld van voer en losse grondstoffen. Wat maakt aanvullend voer interessant en voor wie geldt dit. Welke voorwaarden worden er aan gesteld en met welke aandachtspunten dient men rekening te houden. Vervolgens werden enkele rantsoenen besproken en werden de meest logische stappen belicht.

Jan schetste dat 70 procent van het rantsoen bestaat uit vier grondstoffen. Met het vervangen van die grondstoffen, is tot € 1,50 te besparen op de rantsoenkosten. Hiervan moeten de jaarkosten voor het zelf malen en mengen van het voer nog wel vanaf.

Workshop 2

Jeroen Doornhof, productmanager bij ABZ Diervoeding, gaf vervolgens een inleiding over de opstart van jonge hennen en lichtte het assortiment toe. De keuzes die ABZ Diervoeding gemaakt heeft bij de opbouw van dit assortiment. Ook de keuzes voor vet of zetmeel als energiebron, de diverse eiwitbronnen en andere voedingskeuzes worden toegelicht. ABZ Diervoeding hanteert dezelfde energie-eiwit verhouding in haar assortiment, alsook dezelfde energie- en eiwitgehalten in de diverse fases. Het balansmoment op 26 weken is voor ABZ Diervoeding een belangrijk ijkmoment in de begeleiding van legbedrijven.

Inleiding Jan van Gestel

Jan van Gestel, leghennenhouder uit Diessen, vertelde tenslotte wat “Voer voor vooruitgang” betekent voor zijn bedrijf. De ontwikkeling van zijn bedrijf, de keuze voor het zelf mengen en de ervaringen die hij hiermee opdeed, waren voor veel aanwezigen een eyeopener. Er was volop waardering voor de openheid en oprechtheid waarmee Jan zijn ervaringen vertelde.

Jan is één van de legpluimveehouders die in een vroeg stadium onbehandelde hennen ging houden. Hier heeft Jan ervaren dat luxe voeren van leghennen een must is en dat het zeker niet vanzelf gaat. Maar Jan liet ook zien, met behulp van technische resultaten van afgesloten koppels op zijn bedrijf, dat het zeker kan en loont.

Tot slot

We hebben de dag afgesloten met een gezellige borrel. De reacties waren positief en ook ABZ Diervoeding kijkt positief terug op deze relatiedagen. Kortom: zeer geslaagd!

Trots op 9^e plek Beste Werkgever

Het vakblad V-focus heeft recent een onderzoek uitgevoerd onder 200 studenten van Van Hall Larenstein, HAS Hogeschool, CAH Dronten, Stoas Wageningen, Wageningen Universiteit en Universiteit Utrecht naar de Beste Werkgevers.

Aan de deelnemers werd gevraagd maximaal twee ondernemingen te noemen waar zij graag zouden willen gaan werken na afstuderen. Het betrof een open vraag, zodat de deelnemers niet beïnvloed werden in hun keuze.

De twintig bedrijven/organisaties die het beste scoren bij de studenten, staan vermeld in de Top 20 van Beste Werkgevers volgens studenten.

Op donderdag 25 september jl. werd de oorkonde aan ons uitgereikt. Wij staan op de 9^e plek. Een heel mooi resultaat waar we trots op zijn!

Voor aankondiging Open Dag

Op vrijdag 21 november a.s. houdt de familie Geenen uit Bladel een Open Dag in verband met de opening van hun nieuwe vrijloopstal met proefstal-status (zie onze website voor de noviteiten).

Zet deze datum alvast in uw agenda, de uitnodiging volgt te zijner tijd.

U bent van harte welkom!

Veel belangstelling op Open Dag Maatschap Van de Wolfshaar

Op zaterdag 16 augustus jl. organiseerde ABZ Diervoeding samen met andere bedrijven en Maatschap Van de Wolfshaar een geslaagde Open Dag. Op dit nieuwe zeugenbedrijf is veel aandacht gegeven om duurzaam te kunnen ondernemen.

Duurzaam ondernemen door:

- een gas neutraal bedrijf met warmteterugwinning en een laag energieverbruik;
- een restloze brijvoerinstallatie met de mogelijkheid om zowel droge als natte bijproducten te kunnen voeren;
- biologische luchtwassers met een hoge reductie van ammoniak, geur en fijnstof;
- grondkanalen ventilatie om de lucht te conditioneren;
- moderne technieken zoals balance-roosters in de kraamstal en vloerverwarming via de warmtewisselaar.

De belangstelling was groot, zeker de mensen uit de regio namen de moeite om een kijkje te nemen in een moderne zeugenstal. Een geslaagde Open Dag en we wensen Maatschap Van de Wolfshaar veel succes met deze uitbreiding.

Ad Kolen, specialist varkenshouderij
06 2291 8553 • a.kolen@abzdiervoeding.nl

Even voorstellen

Erwin van de Beek is 29 september jl. begonnen als **specialist rundveehouderij** bij ABZ Diervoeding. Erwin is 24 jaar oud en woont in Putten. Hij heeft aan de Wageningen University de studie Dierwetenschappen met de specialisatie Diervoeding afgerond.

Theo ter Maaten begint 1 november a.s. als **specialist varkenshouderij** bij ABZ Diervoeding. Hij is 44 jaar oud, woont in Voorthuizen en is getrouwd en heeft 2 kinderen. Theo heeft veel praktijkervaring opgedaan bij verschillende vermeerderings- en fokbedrijven en ziet uit naar zijn nieuwe uitdaging. Het werkgebied van Theo wordt met name Midden Nederland met het accent op de zeugenhoudersrij.

Wij wensen Erwin en Theo veel succes in hun nieuwe job!

Vraag & Aanbod

Aangeboden

- Geijkte **palletwegers** om het eigewicht te bepalen van een pallet met eieren. Dit geeft u actueel inzicht in het dagelijkse eigewicht. Deze wordt geleverd met digitaal display om af te lezen.
Telefoon 032 133 1948
E-mail info@pluimveebedrijfsalomons.nl
- 4,5 ha goede **snijmaïs** (Noord Brabant)
Telefoon 049 957 1907
E-mail pwjamathijssen@zonnet.nl
- **U-balk**, 32 lengtes van 6 meter (6 cm breed, 3 cm hoog, 6 mm dik)
Telefoon 06 4006 8188
E-mail j.lubbertsen@versatel.nl

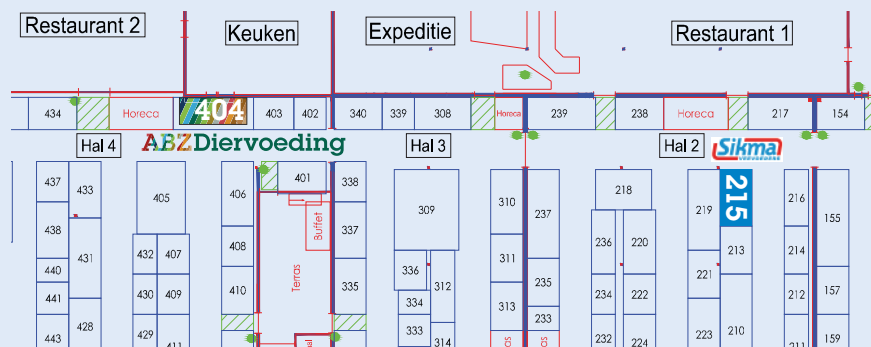
Gevraagd

- **Verenplukmachine**
Telefoon 06 2255 6769
E-mail elshof@kpnplanet.nl
- **Piemontese deksier**
Telefoon 06 3628 1758
E-mail gbeukers@hotmail.com
- **Balansballen** voor in mestput
Telefoon 06 4775 8541
E-mail habek@online.nl

Deze en meer advertenties vindt u terug op: www.abzdiervoeding.nl/vraag-en-aanbod/

Standplek ABZ Diervoeding en Sikma Veevoeders op de RMV Hardenberg

Dit jaar zijn we beiden nog aanwezig met een stand op de RMV in Hardenberg. ABZ Diervoeding op standnummer 404 en Sikma Veevoeders op standnummer 215.

U bent van harte welkom in onze stands!

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op kantoor Nijkerk, 033 422 1510 of kantoor Eindhoven, 040 238 0777

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll, pr-communicatie@abzdiervoeding.nl.

De eerst volgende ABZ Nieuws verschijnt in december 2014.

Verkoop en advisering

Algemeen	Order-Entry Nijkerk Order-Entry Eindhoven	033 422 1510 040 238 0777	bestelling@abzdiervoeding.nl
Rundvee- en geitenhouderij	Roel van Ee (Verkoopleider)	06 2126 6227	r.ree@abzdiervoeding.nl
Varkenshouderij	Cor van Dijk (Adjunct directeur)	06 2126 6226	c.dijk@abzdiervoeding.nl
Pluimveehouderij	Jan Minten (Adjunct directeur)	06 2280 7485	j.minten@abzdiervoeding.nl
Enkelvoudige grondstoffen (in- en verkoop)	Arie Griffioen	06 2161 4390	a.griffioen@abzdiervoeding.nl

Neem een kijkje op onze website www.abzdiervoeding.nl voor de overige contactgegevens.

Sikma Veevoeders B.V.

Algemeen	Order-Entry Stroobos	0512 35 1281	info@sikmaveevoeders.nl
Rundvee- en schapenhouderij	Jan Dijkstra (verkoop en advisering)	06 5320 3352	j.dijkstra@sikmaveevoeders.nl

Neem een kijkje op www.sikmaveevoeders.nl voor de overige contactgegevens.

ABZ Diervoeding

Coöp. Arkervaart-BramecoZon U.A.
Postbus 5, 3860 AA Nijkerk
E-mail info@abzdiervoeding.nl
Website www.abzdiervoeding.nl

Kantoor Nijkerk
Westkadijk 4, Nijkerk
Telefoon 033 422 15 10
Fax 033 246 07 72

Kantoor Eindhoven
Hastelweg 159, Eindhoven
Telefoon 040 238 07 77
Fax 040 238 07 80